

Район пуслăхĕ сÿмөнчи профилактика канашĕн ларăвĕ хыççăнхи шухăшсем

Салтавĕсем çемьерех пулĕ

Ача саçĕн картишĕнче пĕчĕк шапăрлансем хĕрсе кайса выляççĕ. Пĕрин патне ашшĕ, теприн патне амăшĕ килет: ачасем саванса кайса вĕсене хирĕс ыткăнаççĕ, ачашланаççĕ. Шутлатăн та, яланах сакан пек пулассан туйнать. Район администрацийĕн пуслăхĕ сÿмөнчи профилактика канашĕн ларăвĕнче сÿл ситмен самраксем преступлени тунине сÿтсе явнă чухнехи цифрасем вара шухăша ярасçĕ. Хăш вăхăтра ачасем ярăккесленеççĕ? Хăш вăхăтра тÿре султан паранаççĕ? Иртенĕ сÿл, тĕслĕхрен, сÿл ситмен 35 самрак хутшăнине 45 преступлени пулнă пулсан, вĕсенчен 8-шĕ аңăссăр сĕмсенчен, 5-шĕ тупăш сахал сĕмсенчен, тепĕр 18-шĕ тупи ийркенĕ сĕмсенченех. Кăçал сÿл ситмен ачасемпе тунă преступленисем 3 ситрĕс те ĕнтĕ. Апла пулсан вăл е ку ача йăнăш утăм тунисĕн кам аяллă? Шкул-и? Çемье-и? Кам?

Районти вĕрентÿ, самраксен политики, физкультурапа спорт, пайĕн ертÿси Л.И. Мочалов каланă тăрăх, районта паян 4420 ача, 156-шне ийркенĕ пăснашăн шкулти учета илнĕ. Урахла каласан, ача ураш йăнăш тăвасран контроллесех тăрасçĕ шкулта. Пĕтĕм ачасен йышĕнчен 84 процентĕ тĕрлĕ кружоксене сÿрет, ыттисемпе класс ертÿсисем ĕслесçĕ. Хăйĕнчен килнине шкул йăлтах тăвать. Кунта манăн сÿл ситмен ачасемпе тата вĕсен прависене хÿтĕлесипе ĕслекен комисси

ларăвĕнче Шомик шкулĕн директорĕ каланине илсе кăтарас килет:

– Нумаях пулмасть пĕр ачана шкул формипе сÿрменшĕн, уроксене хатĕрленменшĕн шкулти учета илтĕмĕр, – терĕ вăл.

Ачана малалла тăвас йăнăшсенчен сыхласа тунă утăм сакă. Шкул тунă утăм. Ашшĕ-амăшĕ курнах пулĕ-ха ачи шкула формасăр кайнине, пĕлмен мар пулĕ йăвалĕ уроксене килте хатĕрленменнине. Курнах пулĕ, пĕлнех пулĕ. Тивĕслĕ татаклă утăмсене вара туман. Апла пулсан йăлтах çемьерех пулсанат пулĕ. Паян ача шкул уставне пăханманнине курмăш пулать-пăр. Иртенĕ сÿл ситмен ачасемпе тунă преступленисем 3 ситрĕс те ĕнтĕ. Апла пулсан вăл е ку ача йăнăш утăм тунисĕн кам аяллă? Шкул-и? Çемье-и? Кам?

Ийркенĕ сĕмсенченех хăнăхса пыракан ача вара право йĕркине пăсас сÿл сине тăнине хай те сиссе юлаймасть. Акă иртенĕ сÿл ситмен самраксен ĕнĕпе пĕтĕмпе 168 протокол сырна пулсан, çав шутран сÿл ситмен самраксен хайсен тĕлĕшпе вĕсем право йĕркине административлă майпа пăснашăн 45 протокол сырна милици ĕсченĕсем. Мĕншĕн-и? Вĕсенчен 6 протоколĕ сÿл ситмен самраксен алкоголь продукцине ĕснĕшĕн, тепĕр 13-шĕ – обществăлла вырăнта усĕр сÿренĕшĕ. Хамăрта нах тĕслĕх илмеççĕ-и ачасем? Иртенĕ сÿл ситмен харкашусем 99 ситнĕ. Кăçалхи икĕ уйăхра вĕсем 18 ситрĕс. Март – апрельте ун пек шанăкарсем милицине килмен тетĕр-и? Ытларах сакан пек тĕслĕхсем усĕрле чух пулсаççĕ. Арсынсем ĕсни кăна ситмест.

– Мĕнле чармалла хĕрарăмсене ĕсме? – чун ыратăвне пытараймарĕ Катъкас ял тăрăхĕн специалисчĕ А.А. Сидорова ял тăрăхĕн сĕмсемпе ĕслекен комиссийĕн ĕснĕшĕне паллаштарнă май.

Астан тупса ĕсмелли йывăр ыйту мар ялта. Килте сÿк пулсан, кÿршĕсем – эрех туса сутакансем «пулăшасçĕ». Вĕсенĕ чăштăр-чăштăр сас паракан хут уккана шутласа кĕсьене чикнĕ чух юнашарти килте хĕрарăм усĕр выртни мар, унан ачи выçлăпа, анне ашшине пĕлмесĕр ĕслекесе макăрни те çĕрин пĕр хĕлĕхне те пырса тивмест пулĕ.

Районти шалти ĕсчен пайĕ кун йышисемпе кĕрешмест теме сÿк. Иртенĕ сÿл сакнашкăл сÿн куçулĕ сичне укка «сапакансенчен» 5-шне уголовнăй майпа айăпларĕс. Сакан усси пурри палăрат. Малтан районĕпе вĕсен йышисем 175-ĕн пулнă пулсан, халь 124. Паян ял тăрăхĕсенчен ку тĕлĕшпе списоксăн сĕнĕрен пăхса тухса пустарасçĕ районти шалти ĕсчен пайĕнче.

Ийркенĕ сĕмсенчен ачасене преступлени сÿлĕ сине тарăсинчен сирес тесе шкулсене час-часах каласусем ирттересçĕ, аңăссăр сĕмсенчен пулсаççĕ. Иртенĕ сÿл сакнашкăл 49 рейд ирттернĕ, çав хушăра 21 ачана реабилитаци палатине илсе килнĕ. Районти культура учреждениĕсенче те сĕрлехи рейдсем ирттересçĕ. Паянхи куна районти шалти ĕсчен пайĕнчи сÿл ситмен самраксемпе ĕслекен подразделенийĕнче сÿл ситмен 57

самрак, 10 аңăссăр сĕмпе учетра тăрат.

Район пуслăхĕ сÿмөнчи профилактика канашĕн ларăвĕнче милицин участокри уполномоченнăйĕсем вырăнта епле ĕсленине те пăхса тухрĕс. Вĕсемпе ĕслекен уйрăм ертÿси В.И. Михайлов пелтернĕ тăрăх, ку тĕлĕшпе ыра улăшнусем пурри курăнать. Каши кунах пĕр е икĕ милицин участокри уполномоченнăйĕсем хайсене сирĕплетнĕ ял тăрăхĕсенче халăха 8 сехетрен пулса кăнтăрлачен хайсен ыйтавĕсемпе йышанаççĕ. Кашине вара ял тăрăхĕн администрацийĕн ĕсченĕсемпе пĕрле сĕмсенĕ ситесçĕ. Ирĕкрен хăтарнă вырăнсенчен таврăнакансемпе те уйрăмĕн ĕслесçĕ.

Сÿл ситмен самраксене тата вĕсен ашшĕ-амăшĕсен районти сÿл ситмен самраксемпе тата вĕсен прависене хÿтĕлесипе ĕслекен комиссине те çĕнсе каласасçĕ. Кăçал кăна 4 ларура сакнашкăл 80 ĕс пăхса тухнă. Ял тăрăхĕсенчи сĕмсемпе ĕслекен комисси-сем, шкулсенчи попечительсем канашĕсем, районти культура учреждениĕсем... Ку списка татах та тăсма пулать. Ларура сÿл ситмен самраксемпе, сĕмсемпе ĕслекен пур сыпăксене те хайсен ĕсне вайлатмаллине палăтрĕс. Сапах та право йĕркине сыхлакан органсем, тĕрлĕрен канашсемпе обществăлла организацисем кашни сĕмьерех ийркенĕ туса парасса кĕтсе пармалла мар пулĕ. Семье телей те, пăтăрмах те йăлтах сĕмьерех пулсанат пулĕ. Çакна асра тытса пурăнасçĕ.

Л. ПАВЛОВА.

Валерий Никодимович ОСИПОВ

Кăçалхи апрелĕн 10-мешĕнче Е. Андреев ячĕпе хисепленекен пĕрлешÿллĕ хуçалăх механизаторĕ, Чăваш Республикин тава тивĕслĕ механизаторĕ Валерий Никодимович Осипов пирĕnten ялан-лахах уйрăлса кайрĕ.

1-3-меш степенлĕ дипломсемпе Хисеп грамотисене, акаклă парнесене, агропромышленность комплексĕнче ĕслекенсен профсоюз райкомĕн Хисеп грамотине (1986 сул), Чăваш Республикин Ял хуçалăх министрствин

Валерий Никодимович Муркаш районĕнче Шаптак Муркаш ялĕнче 1957 сулхи февралĕн 17-мешĕнче колхозник сĕмийнче суралнă. Мĕн ачаран тытăнса тăван колхозра тăрăшнă.

Муркаши вăтам шкултан вĕренсе тухнă хыççăн 1974–1976 сулсенче сар тивĕсене пурнăсланă. 1976 султан тытăнса вара сак вăхăтчен Е. Андреев ячĕпе хисепленекен пĕрлешÿллĕ хуçалăх механизатор пулса вай хунă. Шаңса панă ĕсе яланах ответлăха туйса, чун хушнине пурнăсланă.

Тăрăшуллă механизатор районти механизаторсен амăртăвĕнче пĕр хут кăна мар сĕнтерÿсĕ пулса тана,

Хисеп грамотине (2003 сул) тивĕснĕ, ача Чăваш Республикин тава тивĕслĕ механизаторĕн хисеплĕ ятне панă.

Валерий Никодимович ялти ватăсене, пушкисене яланах вай ситнĕ таран пулăшма тăрăшнă. Ытти арçынсемшĕн яланах тĕслĕх пулнă. Çемьери мăшăрĕпе виçĕ ывăлĕшĕн чи акаклă та юратнă сын пулнă.

Халĕ эфир сак ыра кăмăллă, ĕсчен те тăрăшуллă ентешĕмерпе ĕмĕрлĕхех уйрăлтăмар. Унан сÿтă сăнарĕ пирĕн çĕресенче ĕмĕрлĕхех упранĕ, ниăçан та сÿнмĕ.

Е. Андреев ячĕпе хисепленекен хуçалăх правленийĕ.

Пелтерÿсем. Объявления

Продаю срочно однукомнатную квартиру в центре с. Моргауши. Тел.: 8-906-385-30-76.

Утерянный аттестат, выданный Ильинской средней общеобразовательной школой 20 июня 2003 года серии Б № 0754195 на имя Ивановой Галины Алексеевны, считать недействительным.

Тюкпанă пахалăхлă утă сутатăп. Тел.: 68-5-03, 8-902-662-93-65.

Февраль уйăхĕнче икĕмĕш пăруланă хĕрлĕ тĕслĕ ĕне пăрушĕпе пĕрле сутатпăр. Тел.: 8-927-841-30-06.

Султалăкраң иртенĕ хăмăртарых хура-шурă тĕслĕ тынашки сутатпăр. Урисем шурă. Ыйтса пĕлмелли телефонĕ: 2-21-96, Атапай ялĕ.

Султалăкраң иртенĕ хĕрлĕ-шурă тĕслĕ чупнă икĕ тынашки сутатпăр. Тел.: 8-919-657-13-03.

КПКГ «Агрокредит» принимает сбережения, выдает займы. Ждем вас по адресу: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 4. Тел.: 2-18-13, 8-927-995-03-41.

Предпринятию для работы в Чувашской Республике требуются машинисты автогрейдера, катка, экскаватора; бульдозеристы. Зарплата от 18 тыс. рублей. Тел.: (8352)69-43-85.

Продаю ВАЗ-21043 2004 г.в., эксплуатируется с 2005 г. Цвет: коричневый баглажан, 1500 двигатель, КПП 5 ступ. Пробег 40000 км., музыка, сигнализация. Цена договорная. Тел.: 8-927-861-70-42.

Б-Сундырскому райпо требуются на работу: 1. Калайкасинская шашлычная - повар, буфетчик. 2. Калайкасинский хозмаг - продавцы. Опыт работы желателен. Обращаться в отдел кадров по тел.: 52-5-46, в бухгалтерию тел.: 52-3-60.

Куплю старинные монеты с чувашского национального костюма. Тел.: 8-902-300-39-08.

Е. Андреев ячĕпе хисепленекен хуçалăх тăрăшуллă тракторист, Чăваш Республикин тава тивĕслĕ механизаторĕ

Валерий Никодимович ОСИПОВ

сарăмсăр вилсе кайнă пирки сĕмийпе, тăванĕсемпе, тус-танташĕсемпе çĕререн хурланни сиччен пĕлтерет.

Мăн Хураçкари пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан тĕп шкул коллективĕ кунта учитель пулса ĕсленĕ О.М. Яндараеван мăшăрĕ

Юрий Геннадьевич ЯНДАРАЕВ

сарăмсăр вилсе кайнă пирки унан сĕмийпе тата тăванĕсемпе пĕрле çĕререн хурланни сиччен пĕлтерет.

Тойкилтĕри вăтам шкул коллективĕ кунта математика учителĕ пулса ĕслекен Л.А. Федорован ШАЛЛЕ

вилсе кайнă пирки унан сĕмийпе тата тăванĕсемпе пĕрле тарăннăн хурланни сиччен пĕлтерет.

Муркаши пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан вăтам шкул коллективĕ кунта физикапа вĕрентекен С.И. Карпован АШШĒ

вилсе кайнă пирки унан сĕмийпе тата тăванĕсемпе пĕрле тарăннăн хурланни сиччен пĕлтерет.

Хăвăрт утассипе иртекен Тĕнче кубокĕ умĕн

Хăвăрт утасси мĕнрен пуçланать?

Хăвăрт утассипе иртекен 23-меш Тĕнче кубокĕ Шупашкар хулинче иртеккене пурте пĕлетĕр. Старта тухакансем кăна мар, сăмăл атлетикана юратакансем, уйрăмах хăвăрт утассине кăмăллакансем ача чăтамсăр кĕтесçĕ.

Юлашки сулсенче хăвăрт утасси халăх юратакан спорт пулса тăчĕ. Е. Николаева, А.Иванова, В.Андреев, О.Иванова, В.Соколова... - сахал мар пирĕн Чăваш Республикинче тĕнчипе палла вайлă спортсменсем. Вĕсем те хайсен ситĕнĕвĕсен сулне ялсенчех пулсан. Ялти самраксем чăтам-лахах та сирĕпрых çав.

Муркаш районĕнчи самраксене илес пулсан, Н.Охотникова, М.Смирнова, А.Емельянова, Г.Иванов, Р.Юсупов ячĕсене ырапа сĕç асанмалла. Вĕсем те умри тĕллевĕсен патне сирĕппĕн «утасçĕ».

Хăвăрт утассине мĕнрен пуçламалла-ха? Çак ыйту сине хурав панă чух «качалланмалла мар» тенĕчĕ мана Вера Соколова. В.Егорова ячĕллĕ Муркаши ялти спорт шкулĕн тренерĕ А.В. Васильев вара: «Малтанах сырна ийркенлĕх тата ĕсleme пултарни пулмалла», - терĕ.

Çапла, ача пĕчкеренех ĕсе юратать тата ĕсleme пултарать пулсан хай ларти тĕллевсене вăл пурнăслана тăрăшатех. Ку вара спортра чи кирли тесен те йăнăш мар. Ачасене пĕчкеренех сын ĕсленипе сĕç малалла кайма пултарни аңлантарса пымалла. «Турă панипе паманни» сиччен каласин тем тесесĕн те усси сахалрах пулĕ.

«Камăл сирĕплĕхĕсĕр те малалла «утма» май сÿк. Унсăр пысăк результатсем пулмасçĕ», - тесе тренерсем тĕрĕсех каласçĕ ĕнтĕ. ĕнчен те ача кашни кун сана тавăрса ĕслет, хайĕн результатĕсене кунран-кун устмере тăрăшат пулсан, сакан пек сынан хăвăрт утакан спортсмен пулатех.

Сирĕнте сак лайăх ĕнсем пулсан хăвăрт утасси пирки шутлама юрат. Тренировкасене кунне икĕ хутчен ирттерни вырăнлă. Ирхине, сывлăш айăмна пуçличчен, тата кашпа, сывлăш усăлма пулнă чух, 15-20 минут утинчен пуçламалла. Кунран-кун вăхăта 1-2 минут тăсмалла. Çапла майпа вара лайăх тренер патне «утса тухма» та пулать. Кайран сире тренировкасене сиктермесĕр сÿрени тата тренерăн асăрхаттарăвĕсене тĕрĕс хакласа пурнăçа кĕртни пулăшĕ.

Н.НИКОЛАЕВА.

Шкул пурнăçĕ

Серафимов кубокне сĕнсе илессишĕн

Турайри вăтам шкулта Н.А. Серафимов кубокне сĕнсе илессишĕн спорт вайийсем ирттересси йăлана кĕнĕ.

Николай Альфонистович Серафимов – «ТЕСС-Инжиниринг» фирмăн тĕп директорĕ. Елжик ялĕнче суралнă. 1977 султа Турайри вăтам шкула 9-меш класса вĕренме килнĕ. 1979 султа вăтам пĕлÿ илсе тухнă. Халĕ те Николай Альфонистович шкулта таçă сыхăну тытат, унан спонсорĕ. Вăл пулăшнине шкул компьютерсем туяннă. Спорт инвентарĕсемпе те таташ хисепленекен тăрат. Çак таçă сыхăнава сирĕплетес тĕллевпе шкул директорĕ Ю.А. Герасимов пусарнипе кунта сулсеренех Серафимов кубокне сĕнсе илессишĕн районти шкул ĕсченĕсем хушшинче волейболла выляса амăртасçĕ. Кăçал та ака уйăхĕн 9-мешĕнче Турай, Сатракасси, Мăн Сентĕр, Тойкилтĕ шкул командисем ваййа хутшăнчĕ.

Чылайчен шавларĕ шкул залĕ. Сăмăл пулмарĕ кубок сĕнсе илме. Ачасем те вайй тăршшĕпех хайсен вĕренекенĕсене хавхалантарсах тăчĕс.

Куçса сÿркенĕ кубок хайĕн хуçине тупрĕ. Ача Мăн Сентĕр шкулĕнчи волейболистсем команди сĕнсе илчĕ. 2-меш вырăнта Сатракасси шкулĕ пулчĕ. Турайри вăтам шкул коллективĕ 3-меш вырăна тухрĕ. Пур командăсем те парнесене тивĕсрĕс.

«Çакан пек тĕл пулусем туслаха сирĕплетесçĕ. Малашлăхра пĕрлĕхлĕ вай пулса тăрасçĕ», - сирĕплетрĕ хăнасене тав туса шкул директорĕ Ю.А. Герасимов.

Килес сÿл та сак амăртăва ирттересси сиччен пĕлтерчĕ.

Г. АНДРЕЕВА, чăваш чĕлхипе литературине вĕренекенĕ.

Тав тăватпăр

Пирĕн юратнă мăшăра, аттене, асаттене, Шаптак Муркаш ялĕнче пурăннă Валерий Никодимович Осипова юлашки сула асатма пулăшнăшăн, сак пысăк хуйхана пирĕнне пĕрле пайланăшăн Е. Андреев хуçалăх ертÿсине, Муркаш ял тăрăхĕн пуслăхне, тăвансене, тус-юлташсене, ĕстешсене, ял-йыша, кÿршĕсене пысăк тав сăмахĕ калатпăр.

Осиповсен сĕмий.

ДЛЯ ТЕХ, КТО СТРОИТСЯ И СТРОИТ! Доски 50 мм (хв.) - 3700-3900 руб. куб. м. Доски 25 мм (хв.) - 3600-3800 руб. куб. м. Доски обрезные (хв.) - договорная. Доски (листв.) - 3200-3400 руб. куб. м. Доски 2 м (хв.) - 2500-2700 руб. куб. м. Горбыль 2 м (хв.) - 1600-1800 руб. куб. м. Подтоварник (хв.) - 2200-2500 руб. куб. м. Жерди (хв.) - 170-200 руб. шт. Штакетник (хв.) - 10-12 руб. п/м. Брусок 50х50х60х70х80 - 18-25 руб. п/м. Цемент (1 мешок) - 260 руб., (6500 руб. тонна). Кер. бетон. блоки (пропаренные) дешево. с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 5 А (на территории двора ООО «Моргаушрайбыт»). Тел.: 8-905-345-31-09, 8-960-307-41-78.

Управление Федеральной регистрационной службы по Чувашской Республике объявляет прием документов для формирования кадрового резерва на должности государственной гражданской службы для работы в Моргаушском отделе. Требования, предъявляемые к претендентам: - на должности старшей группы должностей гражданской службы наличие высшего профессионального образования по специальности «юриспруденция» и опыт работы по специальности не менее 3-х лет; - на должности младшей группы должностей гражданской службы наличие среднего профессионального образования по специальности «правоведение». Документы принимаются в отделе государственной службы и кадров по адресу: г. Чебоксары, ул. К.Маркса, д. 56, каб. 415, с 8 до 17 часов. Подробную информацию можно получить на сайте Управления Федеральной регистрационной службы по Чувашской Республике: www.rosreg21.ru и по тел.: 62-71-90.

Моргаушская районная газета «Сентерÿ ялавĕ» УЧРЕДИТЕЛИ: Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики. Государственное унитарное предприятие Чувашской Республики «Моргаушский издательский дом».

Главный редактор А.И. ТИХОНОВ. АДРЕС: 429530, Чувашская Республика, село Моргауши, улица Мира, дом 9. ТЕЛЕФОНЫ: директор-главный редактор - 2-11-36, заместитель главного редактора - 2-12-82, бухгалтерия - 2-11-35, отделы: общественно-политической жизни - 2-12-82, экономики - 2-11-38. Факс: 2-11-36; E-mail: morpress@cbx.ru Газета зарегистрирована управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по Приволжскому федеральному округу. Свидетельство о регистрации СМИ ПИ № ФС 18-2329 от 15 августа 2005 года.

Объем 1 усл. печатный лист. Рукописи не рецензируются и не возвращаются, объемом более 2 стр. не принимаются. Редакция не несет ответственности за содержание рекламных объявлений.

ИНДЕКС ИЗДАНИЯ: 54822. Газета выходит на чувашском языке по средам, субботам. Дежурный по номеру Шапошников В.Л. Номер подписан 15.04.2008 г. Время подписания в печать: по графику - 17 час. 20 мин, фактическое - 17 час. 20 мин. Заказ Тираж 3637.